

Naturmål for Voderup Klint

Dato for udarbejdelse: 2/9 2023

Dato for gennemgang med forpagter: xx/xx 20xx

Evt. Revision: **version x, revideret d xx/xx 20xx**

Formål med dokumentet "Naturmål"

Formålet med forvaltning af arealet er at fremme og udvikle naturværdien og biodiversiteten, samtidig med at friluftslivets muligheder sikres, samt at landskabselementer og kulturhistorie bevares.

Naturmål:

- udarbejdes med henblik på at styrke dialogen mellem Naturstyrelsen og arealets forpagter/dyreholder.
- beskriver hvad forpagterens/dyreholderens indsats skal bidrage til, således at forpagter/dyreholder får indsigt i det konkrete formål med forvaltningen af arealet og derved aktivt kan bidrage til at fremme arealets naturværdier.
- tager udgangspunkt i de relevante planer for området herunder driftsplaner, Natura 2000-plejeplaner og fredningskendelser.

Lokalitet

Voderup Klint er beliggende på Ærøs sydvestvendte kyst. Naturstyrelsens arealer udgør ca. 35,2 ha., som omfatter de geologisk unikke skredterasser eller 'trappetrin', samt et græsareal oven for klinten mod Voderup. Klinten har en samlet højde på ca. 30 meter. Under det øverste jordlag ligger et gråt lerlag som kan give jordskred på klinten, hvis leret bliver tilstrækkeligt vådt og fedtet.

Landskabet ved Voderup Klint er helt unikt både geologisk og landskabsmæssigt og biodiversitetsmæssigt. På Voderup Klint findes allerede flere værdifulde naturtyper og arter. Den mest fremtrædende naturtype er overdrev. Der er også flere kildevæld på klinten, hvor vandet springer frem ved foden af skrænterne, og giver mulighed for en anderledes vegetation end på det tørre overdrev. Interessante arter på arealerne ved Voderup Klint er bl.a. bakketidsel, lav tidsel, rødrygget tornskade, markfirben, klokkefrø og løbebillen, stor guldløber.

Forpagtningsarealet til afgræsning på Voderup Klint er opdelt i to hegninger og afgræsses med kvæg i sommergræsning.

Voderup klint. Foto: Naturstyrelsen

Formålet med naturforvaltningen på arealet

Formålet med naturforvaltningen på arealerne ved Voderup Klint er at fastholde og fortsætte den positive udvikling af de eksisterende naturværdier og de tidligere landbrugsarealer hen imod mere artsrige kalkoverdrev og kildevæld. Det indebærer at overdrevene holdes lysåbne og ikke gror til i fx tjørn. Desuden skal der fastholdes og øges egnede leve- og ynglesteder for særligt klokkefrø, men også øvrige padde-, dyre- insekt- og plantearter der findes på arealerne i dag.

Det er vigtigt at arealerne fortsat afgræsses med et passende græsningstryk uden tilskuds fodring med kvæg i sommerperioden.

Løbende anlæg af nye vandhuller til klokkefrø, hvor det kan understøtte og styrke bestanden.

Oprensning af vandhuller efter behov, så de ikke gror til, og bliver uegnede for klokkefrø.

Der er risiko for tilgroning med tjørn m.fl., hvorfor afgræsningen med mellemrum skal suppleres med rydninger af vedopvækst.

Arealerne med moderat naturtilstand udvikler sig med tiden til god naturtilstand.

Voderup Klint er en del af Natura 2000 området 127 Sydfynske Øhav.

Tilstand

Arealet med habitatnaturtypen kalkoverdrev, er øget med knap 9 ha. inden for de sidste ca. 10 år.

Det er arealet oven for Klinten i den nordlige ende, der har udviklet sig i positiv retning.

Naturtilstanden er moderat. Det samme areal er endnu ikke registreret som beskyttet overdrev i naturbeskyttelseslovens forstand, men i praksis må det formodes at leve op til kravene for at være beskyttet.

Eksisterende kalkoverdrev i den nordlige ende af Klinten og på arealet oven for Klinten er i moderat naturtilstand.

Kalkoverdrevsarealerne i den sydlige ende af Klinten er i god naturtilstand.

Områdets kildevæld er i moderat-god tilstand.

Særlige forhold

Grundet de geologiske forhold er landskabet et stærkt påvirket af stejle skrænter, pletvist våd bund og store sten. Derfor anses arealet ikke for at være let fremkommeligt for alle besøgende.

Størstedelen af området er omfattet af en fredning fra 1957, der har til formål at bevare de landskabelige værdier friholde Klinten for bebyggelse.

Link til fredningen: <https://www.fredninger.dk/fredning/voderup-klint/>

Voderup Klint er har et meget højt publikumstryk med mange forskellige grupper af besøgende. Det er derfor særligt vigtigt at dyrene der afgræsser området har et godt temperament og ikke er opsøgende. Det vil af samme grund være en fordel ikke at have foldtyr på arealet.

Fokusarter og/eller struktur

Markfirben

Foto: Naturstyrelsen

Bilag IV-arten, Markfirben, kan kendes på dens lysegrønne farve på siden og maven. Den ses ofte i de åbne arealer på skråninger, i løst eller sandet jord. Den ses primært i perioden fra april til september.

Klokkefrø

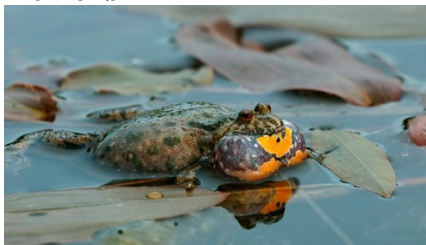

Foto: Naturstyrelsen

Klokkefrø er en lille mørk, vortet og giftig frø, der kan kendes på sine orange pletter på maven. Den kan findes på lysåbne arealer, nær vandhuller. Klokkefrøen er både en bilag IV- og rødlistet art. Bestanden er særligt truet af mangel på grundvandsfremkomster og rene vandhuller.

Naturstyrelsen

Stor guldløber

Foto: Naturbasen, Hjalte Kjærby

Stor guldløber er i Danmark en meget sjælden og rødlistet art. Voderup Klint er et af de meget få steder i landet, hvor arten er observeret. Den smukke bille bærer farver af metalgrønne og kobberrødlige.

Naturstyrelsen

Majgøgeurt

Foto: Naturstyrelsen

På Voderup Klint kan en af de højtelskede orkidéarter, maj-gøgeurten, findes. Arten findes ofte på fugtige, kalkholdige jorde med grundvandsforekomst. Årsagen til at orkidéarterne værdsættes så højt, er deres meget specialiserede blomster. Derfor anser man det ofte som en indikation for høj naturkvalitet, hvis der findes orkideer.

Rødrygget tornskade

Foto: DOFbasen

Denne lille fugl yngler i åbne og varierede landskaber, såsom Voderup Klint. Trækfuglen bruger tiden fra maj til start september i Danmark.

Varierende struktur

Foto: Naturstyrelsen

Voderup Klint indeholder stor variation. Det skyldes bl.a. de geologiske forhold i undergrunden, som har medført så kuperet terræn, at opdyrkning ikke har været muligt på hele arealet. Der kan der i dag, foruden de stejle skrænter, findes store sten, opvækst af hvidtjørn og hunderose, langsomtvoksende solitærtræer og buske, gamle stendiger, forskellige vegetationspartier, m.fl. Hver af disse elementer, samt kombinationen af dem på ét areal, har stor naturmæssig værdi.

Beskyttelse, arealudpegning og registreringer

Lokalitet	Naturværldi	International beskyttelse	National beskyttelse (NBL §3, fortidsminder mm.)	Fredning og/eller reservat
Voderup Klint	Lokal bioscore: 9-12	Natura 2000: Nr. 127 Sydfynske Øhave <i>Tilstedeværende Udpegningsnaturtyper:</i> Strandvold med enårige planter Strandvold med flerårige planter Kystklint/klippe Kalkoverdrev Kildevæld <i>Tilstedeværende udpegningsarter:</i> Klokkefrø Skæv vindelsnegl	<i>Naturtyper:</i> Overdrev Mose Sø	Landskabsfredning af 27/06-1957
	HNV: 4-11 (se kortbilag)	Bilag IV: Markfirben		

Driftshistorie

En stor del af arealerne er tidligere landbrugsjord, og er erhvervet af Fyns Amt ad flere omgange i perioden 1983-1995 og overdraget til Naturstyrelsen i forbindelse med kommunalreformen i 2007. I 1200-tallet opstod den lille landsby, Voderup by, da beboere i Vindeballe flyttede fra byen med ønske om at drive landbrug. Voderup by er sidenhen forsvundet og opstået igen, grundet Voderup Hovedgård. Bøndernes jordmatrikler blev i 1600-tallet inddraget til Voderup Hovedgård og igen uddelt, da hovedgården blev opløst i 1700-tallet. Selvom der i dag ikke findes mange spor fra hovedgården, kan de gamle stendiger stadig ses på klinten. Stendigerne var datidens markskel. De geologiske forhold på klinten, forårsager dog skred, hvilket medfører at stendigerne nu står i flere niveauer.

Siden Naturstyrelsen har overtaget arealerne har de været drevet med ekstensiv afgræsning og lejlighedsvis rydninger af vedopvækst for at sikre at naturtyperne holdes lysåbne.

Forvaltningstiltag (indtastes i forpagtningsdatabase)

Lokalitet	Græsnings- tryk SK/ha	Dyre-racer	Tilskuds- fordring ja/nej - lokalitet	Tidspunkt for indsats ved udbinding brug: sommer, vinter, helårsgræsning	Andre indsatser brand, rydning, slæt, vandstandsforhold
Voderup Klint Matr.nr.: 5c Voderup By, Tranderup	0,8 SK/ha	Robust naturpleje- kvæg	Nej	Sommer	Rydning af opvækst af vedplanter
Voderup Klint Matr.nr.: 9b Vode, Tranderup	0,8 SK/ha	Robust naturpleje- kvæg	Nej	Sommer	Rydning af opvækst af vedplanter

Evt. Planteliste - indikator for naturtilstand

Disse arter, som indikerer god naturtilstand på lysåbne naturtyper, er fundet på arealet (arter med score mellem 4 og 7). Derudover findes følgende invasive og/eller problemarter (score -1).

Se appendiks 1 i Fredshavn et al (2012). Naturstyrelsens registreringsprojekt 2011-13.

<https://mst.dk/media/114434/tekniskanvisningtilfeltregistrering.pdf> og

Fredshavn, J.R. & Ejrnæs, R. (2007). Beregning af naturtilstand.

https://www.dmu.dk/Pub/FR599_2udgave.pdf

Art	Score
Lav tidsel	7
Bredbladet timian	6
Hjertegræs	6
Majgøgeurt	5
Bakketidsel	5

Art	Score
Almindelig rajgræs	-1
Kruset skræppe	-1
Agertidsel	-1

Stor knopurt	5
--------------	---

--	--

Evaluering (ved næste revision af forpagtningsaftale- max 5 år)

Besigtigelse min én gang om året med fotos

Min én årlig notering af græsningstryk

Emne	Opnåelse	Beskrivelse
Er beskrevne indsatser gennemført?	<i>Ja/nej/delvis</i>	
Er beskrevne målsætninger opnået?	<i>Ja/nej/delvis</i>	
Er der nye trusler eller problematikker identificeret?	<i>Ja/nej</i>	<i>Beskriv</i>
HNV eller bioscore stabil eller forbedret?	<i>Ja/nej</i>	
Hvis Natura 2000, er naturtilstanden jfr. NOVANA afrapporteringen forbedret?	<i>Hvis relevant</i>	
Skal arealets målsætning eller virkemidler revideres?	<i>Ja/nej</i>	
Er nye sjældne eller beskyttede arter registreret på arealet?	<i>Ja/nej</i>	<i>Hvis ja hvilke</i>
I hvilket omfang er indikatorer for god naturtilstand tilstede?	<i>Eksempelvis bar jord, tuer, mos, krat, naturlig hydrologi mv.</i>	
Er forvaltningstiltag beskrevet i naturmål revideret efter udbudsrunderen?	<i>Ja/nej</i>	
Andet		

Bilag

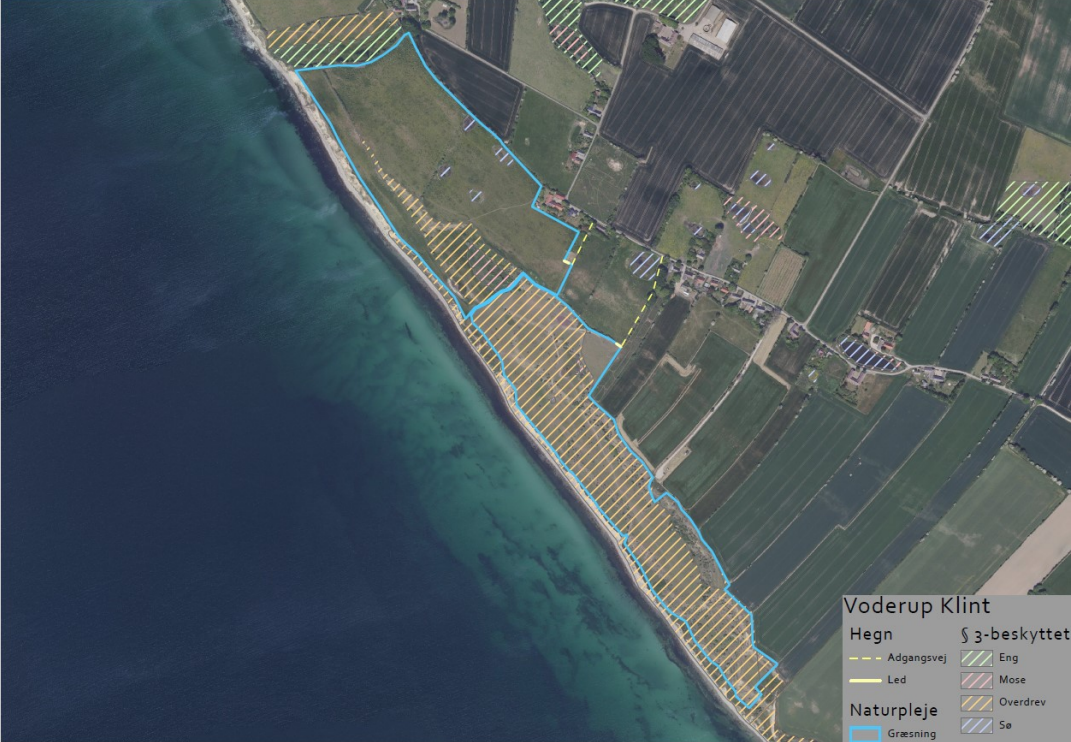
Kort

Kort 1: Hegn og hegnsfaciliteter

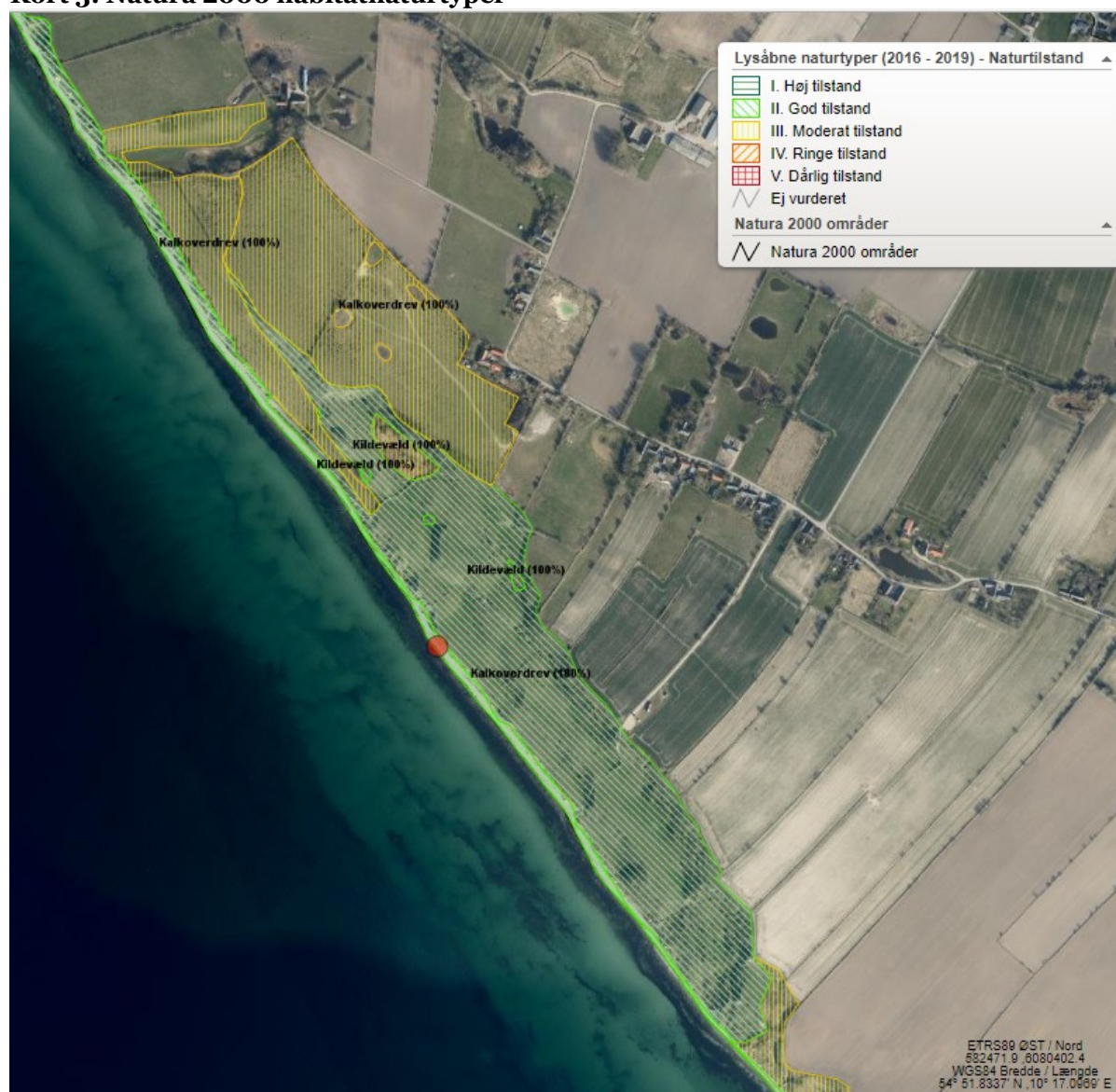

Kort 2: Beskyttet natur på Voderup Klint

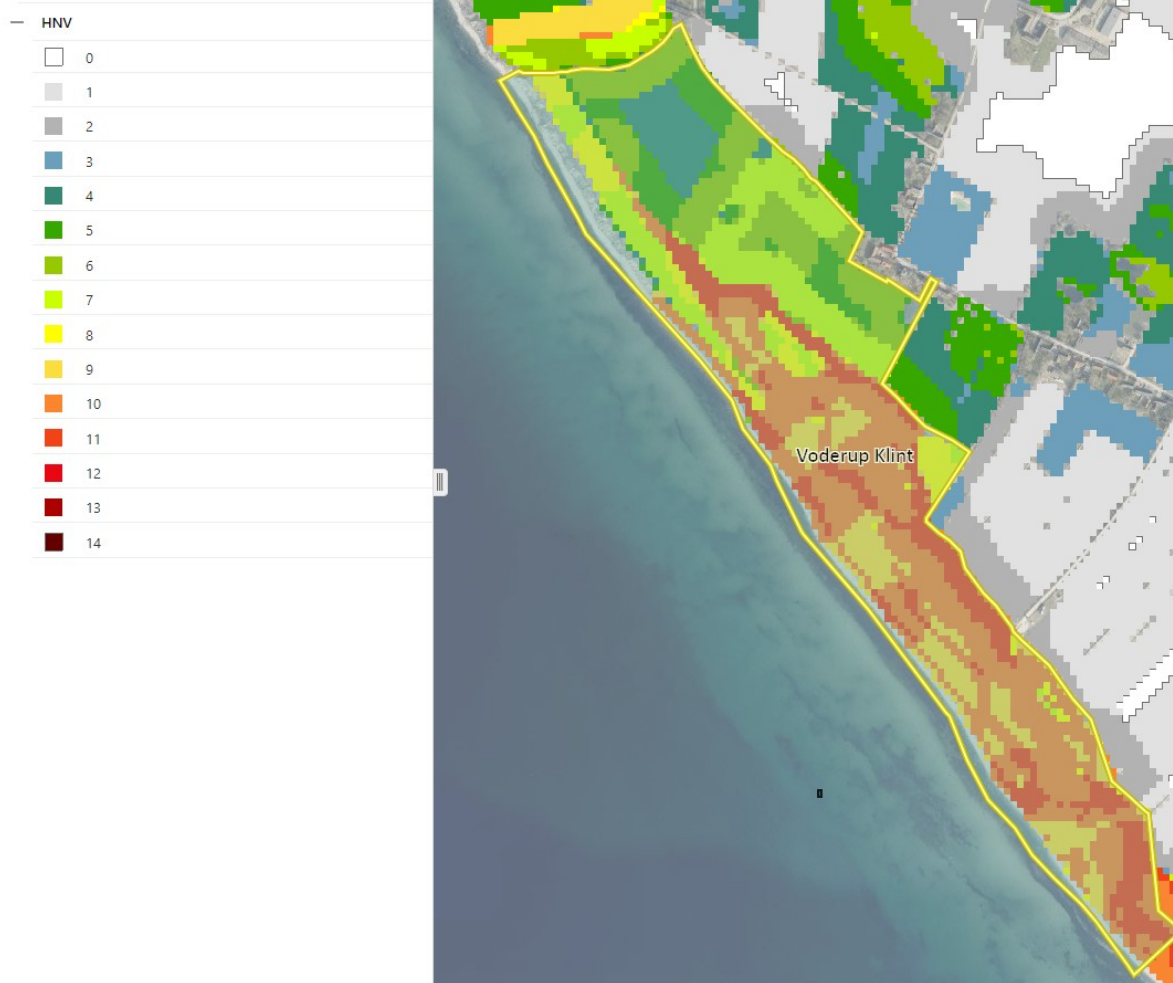
(Der er nye registreringer på vej og andelen af beskyttet natur forventes at være steget)

Kort 3: Natura 2000 habitatnaturtyper

Kort 4: HNV værdier på Voderup Klint

Løbende notater om arealer og dyrehold

Beskrivelse af krav til forpagter/dyreholder om for eksempel årligt at rapportere aktivitet på arealet.

Dynamisk log af aktiviteter. Her kan dyreholder/forpagters ønsker og udfordringer beskrives.

Ved revision fokus på ændringer i forvaltningen.

Benyt evt. indberetningsskema af dyreudbinding og græsningstryk